

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับนักเรียนอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติโดยวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากรได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นอนุบาลในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีทั้งหมด 77 โรงเรียนทั่วประเทศในทุกเขตการศึกษาและกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งได้แก่ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่จำนวน 77 คน และครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาจำนวน 836 คน รวมจำนวนผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาทั้งหมด 913 คน

การเลือกประชากรและตัวอย่างประชากร

การเลือกตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอนในการคัดเลือกดังนี้

1. สํารวจรายชื่อ และจำนวนโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทุกเขตการศึกษาและกรุงเทพมหานคร จากกองวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ทั้งหมด 77 โรงเรียน 12 เขตการศึกษา และเขตกรุงเทพมหานคร
2. สํารวจจำนวนผู้บริหารที่รับผิดชอบงานด้านอนุบาลศึกษาโดยตรง จำนวนครูประจำชั้นและจำนวนครูพิเศษที่สอนในชั้นอนุบาลจากโรงเรียนอนุบาลทั้งหมด 77 โรงเรียน

3. นำข้อมูลในข้อ 1 และข้อ 2 มาจัดกลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มครูผู้สอนชั้นอนุบาล โดยจำแนกตามจำนวนในแต่ละเขตการศึกษาและกรุงเทพมหานคร เพื่อเลือกประชากรที่เป็นผู้บริหาร และตัวอย่างประชากรที่เป็นครูผู้สอน

3.1 กลุ่มผู้บริหารที่เป็นประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คัดเลือกโดยยึดตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานเป็นหลักคือ เป็นผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ ซึ่งทำหน้าที่ด้านอนุบาลศึกษาจำนวนทั้งหมด 77 คน ในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจำนวนทั้งหมด 77 โรงเรียน

3.2 กลุ่มครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา ที่เป็นตัวอย่างประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากครูผู้สอนชั้นอนุบาลทั้งหมด 836 คน ในทุกเขตการศึกษาและกรุงเทพมหานคร โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูต 2530:10) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด = 836 คน

e = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ = .05

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนชั้นอนุบาลจำนวน 271 คน และใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นจำแนกตามสัดส่วน (Stratified Proportional Random Sampling) จากจำนวนครูผู้สอนชั้นอนุบาลในแต่ละเขตการศึกษาและกรุงเทพมหานคร แล้วเทียบสัดส่วนหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนจากจำนวนครูผู้สอนชั้นอนุบาลเป็นรายโรงเรียน และใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะตอบแบบสอบถามโดยวิธีจับสลากตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน

รวมประชากรและตัวอย่างประชากรของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้
ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นอนุบาลจำนวน 348 คน โดยแยกเป็น

ผู้บริหาร 77 คน ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 271 คน ประกอบด้วย ครู
ประจำชั้นอนุบาล 246 คน ครูพิเศษที่สอนในชั้นอนุบาล 25 คน ดังรายละเอียด
ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลที่เป็น
ประชากรและตัวอย่างประชากรในแต่ละ เขตการศึกษา

เขตการศึกษา	จำนวนโรงเรียน ทั้งหมด	ผู้บริหารโรงเรียน ที่เป็นประชากร	จำนวนครูผู้สอน ชั้นอนุบาลทั้งหมด	ครูผู้สอนชั้นอนุบาล ที่เป็นตัวอย่างประชากร
1	5	5	52	17
2	4	4	38	12
3	5	5	46	15
4	5	5	41	13
5	6	6	57	18
6	7	7	80	26
7	9	9	93	30
8	8	8	80	26
9	5	5	54	18
10	7	7	91	30
11	5	5	60	19
12	7	7	90	29
กรุงเทพมหานคร	4	4	54	18
รวม	77	77	836	271

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งสิ้นจำนวน 2 ชุด คือ

- (1) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลจำนวน 1 ชุด
- (2) แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาจำนวน 1 ชุด

2.1.1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล

เนื้อหาแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) และคำถามปลายเปิด (open - ended) จำนวนข้อคำถาม 10 ข้อ

ตอนที่ 2 เป้าหมายและนโยบายในการจัดกิจกรรมดนตรี และการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับนักเรียนอนุบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) และคำถามปลายเปิด (open-ended) จำนวนข้อคำถาม 6 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมดนตรี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (rating scale) โดยข้อคำถามครอบคลุม 4 ด้านคือ

1. ด้านเกี่ยวกับการเรียนการสอน จำนวนข้อคำถาม 13 ข้อ
2. ด้านเกี่ยวกับอุปกรณ์และสถานที่ จำนวนข้อคำถาม 12 ข้อ
3. ด้านเกี่ยวกับบุคลากร จำนวนข้อคำถาม 11 ข้อ
4. ด้านเกี่ยวกับตัวนักเรียน จำนวนข้อคำถาม 8 ข้อ

รวมจำนวนข้อคำถาม 44 ข้อ

ตอนที่ 4 เกี่ยวกับความคิดเห็น ความต้องการ และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับนักเรียนอนุบาลในโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) และคำถามปลายเปิด (open - ended) จำนวนข้อคำถาม 12 ข้อ

2.1.2 แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา

เนื้อหาแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) และคำถามปลายเปิด
(open-ended) จำนวนข้อความถาม 10 ข้อ

ตอนที่ 2 ลักษณะของกิจกรรมดนตรี สำหรับนักเรียน
อนุบาลในโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)
และคำถามปลายเปิด (open-ended) โดยมีข้อความถามครอบคลุม 4 ด้านคือ

1. ด้านการเตรียมความพร้อมด้านดนตรี จำนวน
ข้อความถาม 12 ข้อ
2. ด้านเนื้อหาในการจัดกิจกรรมดนตรี จำนวนข้อ
คำถาม 10 ข้อ
3. ด้านทักษะดนตรี จำนวนข้อความถาม 15 ข้อ
4. ด้านการวัดและประเมินผลดนตรี จำนวนข้อ
คำถาม 7 ข้อ

รวมจำนวนข้อความถาม 44 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาต่าง ๆ ในการจัดการเรียน
การสอน กิจกรรมดนตรี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (rating
scale) โดยมีข้อความถามครอบคลุม 4 ด้านคือ

1. ด้านเกี่ยวกับการเรียนการสอน จำนวนข้อ
คำถาม 13 ข้อ
2. ด้านเกี่ยวกับอุปกรณ์และสถานที่ จำนวนข้อ
คำถาม 12 ข้อ
3. ด้านเกี่ยวกับบุคลากร จำนวนข้อความถาม 11 ข้อ
4. ด้านเกี่ยวกับตัวนักเรียน จำนวนข้อความถาม
8 ข้อ

รวมจำนวนข้อความถาม 44 ข้อ

ตอนที่ 4 เกี่ยวกับความคิดเห็น ความต้องการ และ
ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับนักเรียนอนุบาลในโรงเรียน

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (check list) และคำถามปลายเปิด (open-ended) จำนวนข้อคำถาม 12 ข้อ

2.2 การสร้างแบบสอบถามดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้คือ

1. ศึกษาแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาที่ใช้อยู่ในโรงเรียนอนุบาลรวมทั้งตำรา เอกสาร บทความที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมดนตรีชั้นอนุบาลศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการสอนดนตรีชั้นอนุบาลศึกษาและระดับประถมศึกษาเพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงและแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่านตรวจสอบแก้ไขความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และให้คำแนะนำ

4. นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา

5. นำเครื่องมือที่ผ่านการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหาร 5 คน และครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา 20 คน ในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจำนวน 5 โรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบภาษา ความหมายและเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจนและวิธีตอบประมวลข้อวิจารณ์และปัญหาจากผู้ตอบเพื่อหาข้อบกพร่องแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

6. ตรวจสอบความสอดคล้องกัน (Consistency) ของแบบสอบถามโดยพิจารณาข้อคำถามที่เป็นตัวตรวจสอบ สรุปประเด็นในแบบสอบถามและแก้ไข แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

7. นำแบบสอบถามไปใช้กับประชากรและตัวอย่างประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยัง เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาตามโรงเรียนอนุบาลที่เป็นประชากรและตัวอย่างประชากร โดยมีหนังสือขอความร่วมมือแนบไปด้วย และให้ผู้บริหารส่งคืนกลับมาทางไปรษณีย์ ซึ่งแบบสอบถามแต่ละฉบับจะมีชื่อ ที่อยู่ ของผู้วิจัยไว้ด้านหลังพร้อมกับติดแสตมป์ เพื่อความสะดวกในการที่จะส่งกลับคืน ส่วนโรงเรียนที่ผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมด้วยตนเอง ได้ก็จะเก็บรวบรวมด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ ตั้งแต่ วันที่ 1 มิถุนายน 2533 ถึงวันที่ 19 สิงหาคม 2533 แบบสอบถามที่แจกไปจำนวน 348 ชุด ได้รับคืนมาทั้งหมด 348 ชุด ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียนใน 12 เขตและ กรุงเทพมหานคร	77	77	100.00
ครูผู้สอนชั้นอนุบาลใน 12 เขต และ กรุงเทพมหานคร	271	271	100.00
รวม	348	348	100.00

การวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากประชากรและตัวอย่างประชากรไปคำนวณค่าสถิติ โดยหาค่าความถี่ร้อยละ เป็นรายข้อ ทั้งจากแบบสอบถามผู้

บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา โดยหาค่าสถิติเป็นตอน ๆ เหมือนกันทุกฉบับดังนี้

2.1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับเป้าหมายและนโยบายในการจัดกิจกรรมดนตรีและการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมดนตรี ลักษณะของกิจกรรมดนตรีสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลที่จัดในโรงเรียนวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

2.3 ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมดนตรีนำมาแจกแจงความถี่หาค่าตอบแต่ละข้อ แล้วจัดอันดับหาค่าเฉลี่ยโดยกำหนดค่าให้คะแนนแต่ละอันดับดังต่อไปนี้

มากที่สุด	เทียบกับ	5	คะแนน
มาก	เทียบกับ	4	คะแนน
น้อย	เทียบกับ	3	คะแนน
น้อยที่สุด	เทียบกับ	2	คะแนน
ไม่มีปัญหา	เทียบกับ	1	คะแนน

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้ว นำมาเปรียบเทียบกับอันดับโดยถือเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.56 ขึ้นไป ถือว่า มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.56 - 4.55 ถือว่า มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.56 - 3.55 ถือว่า น้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.56 - 2.55 ถือว่า น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.55 ลงมา ถือว่า ไม่มีปัญหา

และเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ความต้องการและข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับนักเรียนอนุบาลในโรงเรียน วิเคราะห์โดยหาค่า

ร้อยละ (Percentage) และเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย ซึ่งผู้วิจัยจะนำมาอภิปรายเสริมในข้อมูลที่ 2.1 ที่กล่าวมาข้างต้นนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สูตรการหาค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ที่เลือกตอบแต่ละข้อ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}$$

2. สูตรการหาค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

Σ แทน ผลรวม

f แทน ความถี่

X แทน ค่าของคะแนน

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

3. สูตรการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f แทน ความถี่

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

X แทน ค่าของคะแนน